

MODELUL „ȘCOLII ALTFEL” DIN ROMÂNIA – O NOUĂ PERSPECTIVĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GENERAL DIN REPUBLICA MOLDOVA

THE “DIFFERENT SCHOOLS” MODEL FROM ROMANIA – A NEW PER- SPECTIVE FOR GENERAL EDUCATION IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Vasile ANDRIEȘ, ORCID: 0000-0002-8312-8741
Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”

CZU: 373.1(498:478)

e-mail: andriesvasile@yahoo.fr

Politicile educaționale actuale valorifică integralizarea *educației formale* și celei *nonformale* datorită cadrului instituționalizat în care se desfășoară, conținutului informațional abordat, strategiilor de realizare, modalităților de evaluare și certificare etc., ceea ce semnificativ pot fi conceptualizate și realizate în programe alternative/curricula la decizia școlii în organizarea diverselor activități din perspectiva „Școlii altfel” (cf. Modelului României), promovând unele valori europene, precum egalitatea socială, accesul la o educație de calitate, participare activă, principii democratice ș.a., oferind celor interesați un spațiu extrem de generos de acțiune [3].

Programul „Școala altfel” a fost implementat în România pentru prima dată în anul școlar 2011-2012, fiind apoi redenumit în anul școlar 2012-2013 „Să știi mai multe, să fii mai bun”, iar în prezent se numește „Școala altfel: Să știi mai multe, să fii mai bun!”, dar acesta este de obicei prescurtat la „Școala altfel”.

În fiecare an școlar, este planificată o săptămână, dedicată activităților educative extracurriculare și extrașcolare. Scopul lui este implicarea tuturor preșcolarilor/elevilor și a cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și preocupărilor diverse ale preșcolarilor/elevilor, să pună în valoare talentele și capacitățile acestora în diferite domenii, nu neapărat în cele prezente în curriculumul național, și să stimuleze participarea lor la acțiuni variate, în contexte nonformale.

„Școala altfel” se desfășoară timp de 5 zile, în conformitate cu un orar special, programul activităților fiind elaborat și organizat de fiecare unitate de învățământ, incluzând toți copiii preșcolari/elevii și toate cadrele didactice. Instituțiile aveau libertatea de a decide perioada organizării programului, care de regulă se suprapunea cu etapele naționale ale olimpiadelor școlare pe discipline de învățământ și concursurile școlare organizate de Ministerul Educației. Pentru anul de studii 2021-2022, Ministerul a stabilit pentru toate instituțiile perioada 8-14 aprilie 2022 [4].

În vederea stabilirii programului în timpul primului semestru, unitatea de învățământ solicită propuneri de activități din partea elevilor, cadrelor didactice, părinților și reprezentanților autorităților administrației publice locale/ai comunității. Acestea sunt dezbătute în colectivele de elevi, în Consiliul profesoral și în Asociația părinților, iar selecția

activităților propuse se face la nivelul unității de învățământ implicând, în egală măsură, elevii, cadrele didactice, părinții și asigurând concordanța cu obiectivele educaționale specifice comunității școlare.

Tipul, durata, modalitățile de organizare a activităților și responsabilitățile se stabilesc în Consiliul profesoral și se aprobă de către Consiliul de administrație. Consilierul educativ din unitatea de învățământ centralizează propunerile aprobate, în vederea includerii acestora în Calendarul Activităților Educative al unității de învățământ. Conducerea unității de învățământ asigură popularizarea programului la nivel local pentru crearea unui impact pozitiv al activităților organizate, atât la nivelul școlii, cât și la nivelul comunității. Se încurajează, acolo unde este posibil, participarea părinților, a voluntarilor, a reprezentanților mass-media și a publicului larg la activități.

Proiectele propuse pot fi realizate la nivelul grupelor/claselor, al grupurilor de clase sau al școlii și trebuie să urmărească și să permită realizarea unor obiective educaționale prin alte tipuri de activități care nu se pot derula în programul normal din perioada cursurilor. Elevii și cadrele didactice au posibilitatea de a alege activitățile la care doresc să participe, din lista celor propuse. Activitățile trebuie să fie coordonate de un număr corespunzător de cadre didactice, iar conducerea unității de învățământ și cadrele didactice vor asigura supravegherea copiilor preșcolari/elevilor și a securității acestora.

În cadrul programului pot fi organizate următoarele tipuri de activități: culturale, tehnico-științifice, sportive, de educație pentru promovarea valorilor umanitare (inclusiv voluntariat, caritate, implicare activă în societate, responsabilitate socială, relații și comunicare etc.) și altele. Aceste activități sunt organizate sub formă de: ateliere de teatru, dans, muzică, arte plastice, educație media și cinematografică; competiții organizate la diferite niveluri; activități de voluntariat sau de interes comunitar; proiecte comunitare, de responsabilitate socială; tabere/școli de creație sau de cercetare. Ele se desfășoară în fiecare zi lucrătoare a săptămânii dedicate, acoperind cel puțin numărul de ore prevăzut în orarul obișnuit al școlii, programul fiind obligatoriu, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Conținutul activităților propuse în acord cu obiectivele specifice angajate este realizat și dezvoltat la nivelul unor structuri de organizare proprii instruirii nonformale: (a) *Clubul elevilor* – dezbateri, asalt de idei, studii de caz, inițiere de proiecte; (b) *Cabinet/Laborator de dezvoltare personală* (morală, estetică, psihofizică); (c) *Atelier de cultură tehnologică* (profesională, de orientare școlară și profesională, de consiliere/ghidare în carieră); (d) *Expediții/Excursii în zone istorice, geografice, literare, tehnologice, economice* – semnificative la nivel de formare-dezvoltare a personalității educatului în perspectiva adaptării sale la condiții de schimbare continuă; (e) *Muzeul școlii/satului/comunității educaționale locale/instituției culturale* – artistice, sportive, religioase; (f) *Voluntariat realizat la nivel comunitar*, cu obiective preluate din zona educației sociale (cu conținuturi civice, politice, economice, artistice, sportive, religioase etc.).

În viziunea savantului S. Cristea, „Școala altfel reprezintă un concept pedagogic operațional, exprimat printr-o formulă metaforică deschisă spre toate resursele proiect-

tării curriculare, în ascensiune în era globalizării, identificabile la nivel comunitar (școlar, local, teritorial, național, internațional). Acest concept, inițiat la nivel de politică a educației, în context istoric determinat (România, Republica Moldova etc.), definește un tip special de educație nonformală, raportată la: a) cunoștințele de bază (teoretice și aplicative) acumulate de elevi în condiții de instruire formală (școlară); b) experiențele de învățare ale elevilor dobândite spontan, informal, în mediul comunitar (familie, grup de prieteni, comunitate locală educațională), în condiții de valorificare a mass-mediei și a TIC-ului etc.” [1, p.53-56].

Programul național „Școala altfel” oferă un spațiu de experimentare în care atât cadrele didactice, cât și elevii sunt încurajați să își manifeste creativitatea și să îmbine într-un mod atractiv teoria cu aplicațiile ei din viața de zi cu zi, învățarea cu preocupările individuale într-un context favorabil dezvoltării socio-emoționale [2].

În perspectivă pentru instituțiile de învățământ general din Republica Moldova poate fi implementat Programul la nivel național „Școala altfel” care are o durată de 5 zile consecutive lucrătoare în timpul anului școlar și poate fi derulat pe baza unei planificări ce rămâne la decizia fiecărei unități de învățământ. Dar necesitatea acestui program poate fi introdus în Planul-cadru național, doar conform deciziei Ministerului Educației.

Obiectivul principal al proiectului „ȘCOALA ALTFEL” constă în implicarea elevilor și a cadrelor didactice în activități de educație nonformală, care să pună în valoare talentele, preocupările extrașcolare și competențele elevilor, în domenii cât mai diverse și interesante. De aceea, în săptămâna „Școala altfel” se pot organiza, printre altele, activități culturale, activități tehnico-științifice, activități sportive, activități de educație pentru cetățenie democratică, pentru promovarea valorilor umanitare, activități de educație pentru sănătate și stil de viață sănătos, activități de educație ecologică și de protecție a mediului și activități de educație rutieră.

Referințe:

1. CRISTEA, S. Școala altfel în era globalizării. În: *Didactica Pro...*, 2020, nr.4 (122).
2. <https://www.edupedu.ro/scoala-altfel-revine-la-o-saptamana-stabilita-inainte-de-vacanta-de-primavara-pentru-toate-scolile>
3. *Metodologie de organizare a Programului național „Școala altfel”*. Anexă la O.M.E.N.C.Ș. nr. 5034/29.08.2016. În: <https://www.edu.ro/sites/default/files/Metodologie%20Scoala%20Altfel.pdf>
4. Precizări organizare program ”Școala altfel”. În: http://ismb.edu.ro/documente/Ed_permanenta/2021/Precizari_Scoala_altfel.pdf

Rezumatul a fost elaborat în cadrul Programului de Stat: „Cadrul conceptual, metodologic și managerial al educației nonformale în Republica Moldova”. Cifrul: 20.80009.0807.23.